

DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE

851

Na temelju članka 86.a i 86.b Zakona o državnom odvjetništvu (»Narodne novine«, broj 51/01, 16/07 i 20/07) Kolegij Državnog odvjetništva Republike Hrvatske proširen sa županijskim i općinskim državnim odvjetnicima i predstavnicima kolegija županijskih i općinskih državnih odvjetništava, na sjednici održanoj 5. veljače 2008. godine donio je

ETIČKI KODEKS

DRŽAVNIH ODVJETNIKA I ZAMJENIKA DRŽAVNIH ODVJETNIKA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Etičkim kodeksom državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika (u daljnjem tekstu: Kodeks) utvrđuju se načela i pravila ponašanja državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika (u daljnjem tekstu: državnoodvjetničkih dužnosnika) kojih se uvijek moraju pridržavati radi očuvanja i daljnjeg razvoja dostojanstva i ugleda državnog odvjetništva kao samostalnog i neovisnog pravosudnog tijela.

II. TEMELJNA NAČELA

Članak 2.

Državnoodvjetnički dužnosnici u obavljanju svoje dužnosti, u odnosima s drugim tijelima, strankama i građanima, kao i u međusobnim odnosima moraju se pridržavati osobito sljedećih načela:

1. Zakonitosti

Državnoodvjetnički dužnosnik dužan je postupati zakonito i stručno, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, ratificiranim međunarodnim ugovorima, zakonima i Pravilniku o unutaršnjem poslovanju, tako da se zakonitost i pravilnost njegovih odluka može provjeriti i da se uvijek mogu utvrditi razlozi zbog kojih su te odluke donesene. (Spojene točke a) i e) sadašnjeg Etičkog kodeksa.)

2. Nepristranosti

Svoju dužnost mora obavljati objektivno, nepristrano i neovisno o prosudbi i mišljenju javnosti i vanjskih pritisaka, bez predrasuda, poštujući i štiteći osnovna ljudska prava utvrđena Ustavom, zakonom i Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, uvijek poštujući dostojanstvo drugih, bez obzira na to o kojoj je osobi riječ i bez obzira na njezin status, bez diskriminacije u pogledu vjere, spola, seksualnog određenja, nacionalnog i regionalnog porijekla, pripadanja etničkoj grupi, rasi, dobi ili bilo koje druge osnove.

3. Marljivosti i stručnog postupanja

Državnoodvjetnički dužnosnik radi obavljanja svoje dužnosti mora imati visoku razinu znanja o poznavanju prava i njegove primjene. To uključuje obvezu neprekidnog stručnog usavršavanja i obrazovanja. Dužan je poštovati rokove u tijeku postupka, uz poštovanje pravila o prioritetima u rješavanju predmeta, nastojeći

primljene predmete istog stupnja hitnosti rješavati prema redosljedu primanja u rad.

4. Poštenja i nepodmitljivosti

Državnoodvjetnički dužnosnik ne smije se koristiti svojom dužnošću, svojim službenim položajem i ugledom radi ostvarivanja imovinske koristi za sebe ili drugoga, mora izbjegavati primanje darova i besplatnih usluga ako bi se time mogli dovesti u pitanje njegova nepristranost i objektivnost.

5. Lojalnosti

Državnoodvjetnički će se dužnosnik kad primi od državnog odvjetnika iz tog ili višeg državnog odvjetništva naputak za postupanje u određenom predmetu suzdržati o tome davati drugima bilo kakve obavijesti ili komentare. Prije preuzimanja bilo kakvih poslova izvan državnog odvjetništva mora obavijestiti o tome državnog odvjetnika odnosno višeg državnog odvjetnika i postupiti u skladu s dobivenim mišljenjem.

6. Dostojanstva

Državnoodvjetnički dužnosnik mora se ponašati na poslu, ali i u slobodno vrijeme, tako da svojim ponašanjem ne dovede u pitanje dostojanstvo i ugled državnoodvjetničkog dužnosnika, ali i državnog odvjetništva u cjelini, mora se suzdržati od obavljanja slobodnih aktivnosti koje bi bile u sukobu sa službenim dužnostima ili bi mogle umanjiti njegov društveni ugled i ugled državnog odvjetništva te će izvijestiti višeg državnog odvjetnika ili državnog odvjetnika o onim svojim slobodnim aktivnostima koje bi u percepciji javnosti mogle pobuditi sumnju u njegovu samostalnost i objektivnost i time umanjiti njegov društveni ugled i ugled državnog odvjetništva u cjelini. Dužan je paziti da svojim ponašanjem na javnim mjestima i ponašanjem općenito ne nanese štetu ugledu državnog odvjetništva ili državnoodvjetničkoj dužnosti. Načelo dostojanstva uključuje i primjerenost osobnog izgleda.

7. Suzdržanost

Državnoodvjetnički dužnosnik mora se suzdržavati od davanja izjava i svega drugog čime može dovesti u pitanje ili u sumnju svoju neovisnost, nepristranost, lojalnost i dostojanstvo. Dužan je prema kolegama, zaposlenicima i strankama ponašati se s obzirnošću, dostojanstvom i rezerviranošću koje su sastavnica državnoodvjetničke dužnosti. To uključuje i obvezu poštovanja službene ili poslovne tajne i obvezu da zadrži za sebe sve što je doznao o strankama, njihovim pravima, obvezama i pravnim interesima u okviru obnašanja dužnosti, osim ako to ne bi predstavljalo kažnjivo djelo.

III. ODNOSI I SURADNJA U DRŽAVNOM ODVJETNIŠTVU

Članak 3.

Državnoodvjetnički dužnosnik prije poduzimanja određene radnje ili odluke za koju smatra da može imati negativan odjek u javnosti ili utjecati na ugled i položaj državnog odvjetništva treba s time upoznati višeg državnog odvjetnika odnosno državnog odvjetnika.

Državnoodvjetnički dužnosnici u državnom odvjetništvu međusobno će pri zajedničkom radu uvažavati jedni druge i odnositi se među sobom s poštovanjem.

Državnoodvjetnički dužnosnici u državnom odvjetništvu svoj će rad usmjeriti na postizanje što boljih rezultata i uvijek kad je to potrebno raditi zajednički, pomažući se međusobno i upoznavajući druge sa svim svojim saznanjima o poslu koji rade.

Državnoodvjetnički dužnosnici u državnom odvjetništvu neće jedni od drugih ni od ostalih zaposlenika tražiti usluge koje bi dovele do kompromitirajućih situacija ili poremećaja odnosa.

Članak 4.

Državnoodvjetnički dužnosnici u državnom odvjetništvu odgovaraju svom nadređenom za svoj rad i metode kojima se koriste u izvršavanju svojih poslova.

Državnoodvjetnički dužnosnici svoje će nadređene na vrijeme i bez njihova posebnog pitanja obavijestiti o svim predmetima i saznanjima vezanim za rad državnog odvjetništva za koje se razumno smatra da je važno da s njima budu upoznati.

Članak 5.

Državnoodvjetnički dužnosnici u svakodnevnom će se radu prema zaposlenicima odnositi otvoreno i s uvažavanjem, biti pravedni i davati im dobar primjer, svoje podređene obavijestit će o svim predmetima za koje je nužno da s njima budu upoznati te im osigurati dostupnost podataka nužnih za kvalitetno obavljanje poslova kako bi podređeni svoje dužnosti dobro i ispravno obavljali.

U organizaciji rada ovlaštene osobe moraju voditi računa i poštovati što je moguće više želje, afinitete, mogućnosti i sposobnosti svojih podređenih, poticati ih na stručno usavršavanje i obrazovanje te se suzdržati od privatiziranja odnosa i poticanja podređenih na djelovanje nespojivo s Kodeksom.

Članak 6.

Državni će odvjetnici poštujući zakonske odredbe o odnosima između viših i nižih državnih odvjetnika međusobno surađivati s ciljem postizanja što boljih radnih rezultata, pri čemu će biti otvoreni u suradnji, razmjeni informacija i podataka koje su saznali, koji mogu biti od interesa za rad drugog državnog odvjetništva.

IV. ODNOSI I SURADNJA S DRUGIMA

Članak 7.

Odnosi sa sudom

Državnoodvjetnički dužnosnici prilikom zastupanja na sudovima i u svakodnevnoj komunikaciji sa sudom dužni su poštovati i čuvati dostojanstvo suda, svoje osobno dostojanstvo i dostojanstvo državnog odvjetništva.

Državnoodvjetnički dužnosnici neće (osim ako to nije neposredno utemeljeno u pisanom dokumentu koji je dio spisa) izvan ročišta ili glavne rasprave iznositi komentare o donesenim odlukama suda ili o tome kako sud treba postupiti u određenom predmetu niti će davati informacije drugima o radnjama suda za koje su saznali.

Državnoodvjetnički dužnosnik može samo iznimno, uz prethodnu pismenu suglasnost višeg državnog odvjetništva, pred sudovima iznositi svoje stavove koji odstupaju od stavova državnog odvjetništva.

Članak 8.

Odnosi s policijom i drugim državnim tijelima koja sudjeluju u predistražnom postupku

Državnoodvjetnički dužnosnik u odnosu s policijom i drugim državnim tijelima koja sudjeluju u predistražnom postupku postupat će na način koji će poticati suradnju, pri čemu će davati jasne upute i donositi razumljive odluke u skladu sa zakonom i svojim ovlastima i odgovornostima.

Državnoodvjetnički dužnosnik davat će upute policiji i drugim državnim tijelima koja sudjeluju u predistražnom postupku tako da time ne dovodi u pitanje djelovanje policije i drugih državnih tijela na zakonit i uredan način, a ako utvrdi da je počinjena zlouporaba i postupljeno protivno zakonu, poduzet će potrebne mjere u skladu sa svojim ovlastima.

Članak 9.

Izvidi

Državnoodvjetnički dužnosnik poduzet će sve potrebno da se podnositelj kaznene prijave ili druge osobe za izjave kojih smatra da mogu pridonijeti ocjeni o vjerodostojnosti navoda u prijavi, ne opterećuju više nego što je nužno i u interesu urednog obavljanja zakonskog postupka. Ako je nužno, poduzet će potrebne mjere za zaštitu te osobe ili njoj bliskih osoba.

Članak 10.

Odnos s osumnjičenikom i okrivljenikom

Državnoodvjetnički dužnosnik mora paziti da se ne koriste dokazi za koje zna da su dobiveni ili za koje osnovano vjeruje da su dobiveni na nezakonit način. Ako je pri pribavljanju takvog dokaza došlo do grubog kršenja temeljnih ljudskih prava, tada se njime može koristiti za iniciranje zakonskog postupka protiv osobe koja je odgovorna za takvo kršenje.

Državnoodvjetnički dužnosnik prilikom provedbe izvida poduzimat će radnje za pronalaženje objektivne istine, pri čemu će u svoje razmatranje uključiti sve okolnosti, kako one koje idu u korist osumnjičenika, tako i one koje ga terete. Kad državnoodvjetnički dužnosnik sazna činjenice i podatke koje idu u korist osumnjičenika ili okrivljenika ili sazna za činjenice i dokaze koji su bitni za donošenje odluke, dostavit će bez odgode podatke o dokazima odnosno te činjenice sudu.

Državnoodvjetnički dužnosnik u odnosu s osumnjičenikom ili okrivljenikom, kao i s osobom koja surađuje u postupku i za koju postoji osnovana sumnja da je počinila kazneno djelo, treba štiti prava i ugled osumnjičenika odnosno okrivljenika, svoj ugled i ugled državnog odvjetništva. Pritom se mora suzdržati od kontakata i radnji koje mogu dovesti u sumnju njegovu objektivnost. Kako bi se otklonile takve sumnje, te kontakte treba održavati kad god je to moguće u službenim prostorijama, uz sastavljanje službene bilješke ili snimke o razgovoru s tom osobom.

Članak 11.

Odnos sa suprotnom strankom

Državnoodvjetnički dužnosnici dužni su postupati iskreno i pošteno prema suprotnim stranama. Državnoodvjetnički dužnosnici uvijek će biti otvoreni za nagodbu sa suprotnom stranom u građanskim i upravnim stvarima, pazeći pri tome na interese države ili druge stranke koje zastupa u postupku. Državnoodvjetnički dužnosnici uvijek će biti otvoreni i za druge načine rješavanje kaznenih predmeta kroz odgodu kaznenog progona, izvansudsku nagodbu i sporazum u istrazi, radi ubrzanja postupka, no nikada nauštrb načela i interesa koje u tim postupcima zastupa.

Članak 12.

Odnos s oštećenikom i strankom koju zastupa državno odvjetništvo

Državnoodvjetnički dužnosnici obratit će posebnu pažnju žrtvi kaznenog djela i njezinim najbližima u zaštiti interesa oštećenika. Dužnosnik koji radi na konkretnom predmetu dat će oštećeniku i stranci koju zastupa državno odvjetništvo sve potrebne obavijesti o stanju i ishodu postupka te o njihovim pravima koje u tom postupku mogu ostvarivati.

Državnoodvjetnički dužnosnici suzdržat će se od iznošenja svoga osobnog mišljenja pri davanju obavijesti strankama o pravilnosti donesene odluke, poduzete radnje o kojoj daju obavijest te o davanju izjava o mogućem načinu završetka postupka.

Članak 13.

Odnos sa strankama i građanima općenito

U obavljaju svoje dužnosti državnoodvjetnički dužnosnici ponašat će se pažljivo i savjesno prema svima s kojima dolaze u dodir. Prema građanima uljudno će postupati. Na zahtjev tih osoba dat će im u razumnom roku sve informacije koje su ovlašteni dati, a ako ne mogu postupiti po traženju, te će osobe upoznat s razlozima.

Državnoodvjetnički dužnosnik dužan je odbiti primanje poklona i usluga od stranaka i drugih sudionika u postupku. Ako su poklon ili pogodnost učinjeni protivno njegovoj volji, izvijestit će o tome nadređene odmah pošto za to saznanju, pismeno i uz navođenje okolnosti u kojima je uslijedio poklon ili pogodnost. Tako će postupiti i ako je riječ o pokušaju davanja poklona ili činjenja pogodnosti.

Članak 14.

Odnos s tijelima državne uprave

Državnoodvjetnički dužnosnici težit će u odnosu sa službenicima u državnim tijelima svrhovitoj suradnji, kako u kaznenom, tako i u građanskom i upravnom postupku. Dužni su voditi razgovore i sastanke s osobama iz državnih tijela tako da sebe osobno i državno odvjetništvo koje zastupaju prikažu kao stručne i pouzdane sugovornike.

Državnoodvjetnički će dužnosnik radi suzbijanja korupcije u državnim tijelima Uredu za suzbijanje korupcije i

organiziranog kriminaliteta dostaviti sve podatke i dokaze koji su nužni za uspješan progon kaznenih djela koja su počinili zaposlenici u državnim tijelima i državnoj upravi, kao i drugih kaznenih djela koja mogu biti od utjecaja na integritet državnih tijela i državne uprave.

Članak 15.

Odnos s medijima

U pojedinim kaznenim predmetima, ali i u drugim slučajevima, državnoodvjetnički dužnosnik iznosit će svoje mišljenje o slučaju samo na ročištu. Državni odvjetnik ili zamjenik kojeg je on ovlastio o tom je slučaju dužan dati medijima što je moguće objektivniju informaciju koja je u to vrijeme opravdana i dopuštena s obzirom na stadij postupka, uzimajući u obzir pritom sve okolnosti slučaja, a osobito prava žrtve, ali i osumnjičenika odnosno okrivljenika.

Članak 16.

Međunarodna suradnja

Pri radu na zahtjevima za pružanje pravne pomoći državnoodvjetnički dužnosnik traženu će pomoć pružiti u najkraćem mogućem roku.

V. NADZOR PRIMJENE ETIČKOG KODEKSA

Članak 17.

Etičko povjerenstvo

Radi nadzora poštovanja i tumačenja Etičkog kodeksa osniva se Etičko povjerenstvo koje čine predsjednik i dva člana.

Predsjednika Etičkog povjerenstva imenuju članovi iz svojih redova.

Članove Etičkog povjerenstva imenuje i razrješava Prošireni kolegij Državnog odvjetništva Republike Hrvatske većinom glasova prisutnih članova, na vrijeme od četiri godine.

Kandidate za članove Etičkog povjerenstva, na zahtjev Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, predlažu Prošireni kolegiji županijskih državnih odvjetništava.

Članak 18.

Etičko povjerenstvo može dati mišljenje o sukladnosti određenog ponašanja s Etičkim kodeksom na zahtjev državnoodvjetničkog dužnosnika.

Članak 19.

Etičko povjerenstvo daje mišljenja i preporuke u povodu pritužbi na ponašanje koje podnositelji smatraju protivnim Kodeksu kao i na vlastitu inicijativu.

Državnoodvjetničkom dužnosniku na kojeg se pritužba odnosi omogućit će se očitovanje u roku od osam dana.

O pritužbama koje ocijeni osnovanima Etičko povjerenstvo obavještava državnog odvjetnika u kojem je državnoodvjetnički dužnosnik zaposlen odnosno višeg državnog odvjetnika. Ako je riječ o državnom odvjetniku, tada o tome obavještava i Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

Članak 20.

Postupanje Etičkog povjerenstva ne priječi provedbu mjera iz nadležnosti državnog odvjetnika i drugih ovlaštenih osoba u vezi s odgovornošću zaposlenika za povrede dužnosti, kao ni drugih propisanih oblika odgovornosti zaposlenika te u vezi s unutarnjim nadzorom kad su pojedinim ponašanjem ispunjene pretpostavke za provedbu tih mjera.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Kodeks stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Narodnim novinama« i na web-stranici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Broj: A-123/07

Zagreb, 5. veljače 2008.

Za Kolegij Državnog odvjetništva
Glavni državni odvjetnik
Republike Hrvatske
Mladen Bajić, v. r.